

1. Inngangur

1.1. Tilgangur skjalsins

Skjal þetta skilgreinir hvernig ákvarðanir eru teknar innan félagsins. Það tryggir að allir sem koma að stjórnun félagsins skilji: Hver hefur vald til að taka hvaða ákvarðanir. Hvaða meirihluta þarf fyrir mismunandi tegundir ákvarðana. Hvernig ákvarðanir eru skráðar og staðfestar.

1.2. Lagagrundvöllur

Skjal þetta byggir á samþykktum félagsins (A2.1 Samþykktir) og lögum nr. 110/2021 um félög til almannaheilla. Ef misræmi er á milli þessa skjals og samþykktanna gilda samþykktirnar.

1.3. Tengsl við önnur skjöl

Skjal	Tengsl
A2.1 Samþykktir	Lagagrundvöllur allra ákvarðana
A2.2 Hlutverk og skyldur	Skipan og hlutverk stjórnar, framkvæmdaráðs, nefnda og fagráðs
A2.4 Hagsmunaárekstrastefna	Vanhæfi og hjáseta við ákvarðanatöku
A2.5 Siðareglur	Siðferðileg viðmið sem gilda um ákvarðanatöku
A2.6 Kvörtuna- og kærumálsferli	Formlegt ferli vegna kvartana og ágreiningsmála
A3.1 Fjármálastefna	Nánari útfærsla fjárheimilda

2. Valdabrepaskipan

2.1. Fjögur valdabrep

Félagið byggir á skýrri valdabrepaskipan þar sem hvert þrep hefur afmarkað valdsvið:

Þrep 1: Aðalfundur (8. gr. samþykktta) — Aðalfundur fer með æðsta vald í málefnum félagsins. Hann er eini aðilinn sem getur: Breytt samþykktum félagsins, kosið stjórnarmenn í opin sæti og staðfest tilnefningar í pólitísk sæti. Samþykkt ársreikninga og veitt stjórn ábyrgðarleyfi. Ákveðið slit félagsins.

Þrep 2: Stjórn (19. gr. samþykkt) — Stjórn fer með æðsta vald milli aðalfunda. Hún ber ábyrgð á stefnumótun, fjármálum, ráðningu framkvæmdastjóra og eftirliti með starfsemi.

Þrep 3: Framkvæmdaráð (20. gr. samþykkt) — Framkvæmdaráð fer með vald stjórnar milli stjórnarfunda í málum sem ekki þola bið eða eru ekki svo veigamikil að krefjist afgreiðslu á stjórnarfundum. Það hefur takmarkaðar heimildir og getur ekki tekið stefnumarkandi ákvarðanir. Sjá A2.2 kafla 5 um skipan, heimildir og takmarkanir.

Þrep 4: Framkvæmdastjóri (23. gr. samþykkt) — Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur undir yfirstjórn stjórnar. Hann getur ekki tekið óvenjulegar eða mikils háttar ákvarðanir án samþykkis stjórnar. Sjá A2.2 kafla 6 um samstarf stjórnar og framkvæmdastjóra.

2.2. Meginregla

Lægra valdaþrep getur ekki tekið ákvarðanir sem tilheyra hærra valdaþrepi. Þetta þýðir að Framkvæmdastjóri getur ekki tekið stefnuákvarðanir. Framkvæmdaráð getur ekki ráðið eða sagt upp framkvæmdastjóra. Stjórn getur ekki breytt samþykktum án samþykkis aðalfundar.

3. Fundarhæfi og atkvæðagreiðslur

3.1. Fundarhæfi stjórnar (19. gr.)

Stjórnarfundur er ályktunarhæfur ef: Rétt er til hans boðað. Meirihluti stjórnarmanna, þ.e. minnst 6 af 11, eru á fundinum.

Mikilvægt: Talan 6 er alger lágmarksfjöldi. Þetta þýðir að jafnvel þótt stjórn sé ekki fullskipuð þarf samt minnst 6 til að fundur sé lögmætur. Þetta verndar gegn því að lítill hópur taki ákvarðanir.

3.2. Atkvæðagreiðslur stjórnar (19. gr.)

Meirihluti atkvæða ræður úrslitum. Ef atkvæði falla jöfn ræður atkvæði formanns (úrslitaatkvæði).

3.3. Varamenn (17. gr.)

Varamenn hafa ekki atkvæðisrétt á stjórnarfundum nema þeir gegni sæti í forföllum aðalmanns. Þá hafa þeir full réttindi.

3.4. Fundarhæfi aðalfundar (9. gr.)

Ályktunarhæfi: Aðalfundur er ályktunarhæfur ef a.m.k. þriðjungur (1/3) félagsmanna sækir fund.

Varáurræði: Sé fundur ekki ályktunarhæfur skal boða til nýs fundar innan 14 daga; sá fundur er ályktunarhæfur án tillits til fjölda mætttra, enda sé þess getið í fundarboði.

3.5. Boðun aðalfundar (8. gr.)

Boða skal með a.m.k. þriggja vikna (21 dags) fyrirvara. Boða skal með tryggilegum hætti til allra skráðra félagsmanna. Skýrsla stjórnar, ársreikningur, tillögur og framboð skulu gerð aðgengileg eigi síðar en viku fyrir aðalfund.

3.6. Atkvæðisréttur á aðalfundi (5. gr.)

Tegund félagsmanns	Atkvæði
Einstaklingur	1 atkvæði
Aðildarfélag	1 atkvæði (farið með af tilnefndum fulltrúa)

Atkvæðisrétt hafa félagsmenn sem hafa verið skráðir í minnst þrjá mánuði fyrir aðalfund. Starfsfólk félagsins hefur hvorki atkvæðisrétt né kjörgengi til stjórnarsetu (5. gr.).

3.7. Fjöldaskráningarvarnir (5. gr.)

Aukist félagsmannafjöldi um meira en 50% á sex mánaða tímabili lengist biðtími fyrir atkvæðisrétt nýrra félagsmanna sjálfkrafa í tólf mánuði frá skráningardegi. Stjórn skal tilkynna öllum aðildarfélögum um ástandið innan 14 daga. Viðbótarbiðtíminn gildir þar til félagsmannafjöldi hefur verið stöðugur í sex mánuði.

4. Atkvæðapröskuldar — yfirlitstafla

Ákvarðanir aðalfundar

Tegund ákvörðunar	Pröskuldar	Heimild	Athugasemd
Almenn ákvarðanir aðalfundar	Einfaldur meirihluti	11. gr.	
Lagabreytingar (almennar)	3/4	11. gr.	Sbr. 14. gr. laga nr. 110/2021
Breytingar á kjarnaákvæðum	4/5	11. gr.	Sjá kafla 4.1
Slit félagsins	3/4	27. gr.	
Hafna tilnefningu aðildarfélags	Einfaldur meirihluti	13. gr.	

Ákvarðanir stjórnar

Tegund ákvörðunar	Þröskuldur	Heimild	Athugasemd
Almenn stjórnarákvarðanir	Einfaldur meirihluti	19. gr.	
Jafntefli	Formaður ræður	19. gr.	Úrslitaatkvæði
Uppsögn framkvæmdastjóra (eftir stofnunaráfanga)	Einfaldur meirihluti	23. gr.	
Uppsögn framkvæmdastjóra (á stofnunaráfanga)	3/4	28. gr.	

Ákvarðanir framkvæmdaráðs

Tegund ákvörðunar	Þröskuldur	Heimild	Athugasemd
Málefni innan heimilda	Einfaldur meirihluti	20. gr.	
Útgjöld undir viðmiðunarfjárhæð	Einfaldur meirihluti	20. gr.	
Útgjöld yfir viðmiðunarfjárhæð	ALDREI — krefjast stjórnarfundar	20. gr.	

4.1. Kjarnaákvæði (11. gr.)

Eftirfarandi greinar samþykktu teljast kjarnaákvæði og krefjast samþykkis fjögurra fimmtu hluta (4/5) greiddra atkvæða til breytinga: 2. gr. (tilgangur), 3. gr. (grunnildi), 13. gr. (skipan stjórnar), 14. gr. (pólítísk sæti), 27. gr. (slit félagsins) og kjarnaákvæðagreinin sjálf.

Kjarnaákvæði vernda grundvallaruppbyggingu félagsins og tryggja að hún verði ekki breytt nema víðtæk samstaða sé um breytinguna.

5. Fjárheimildir

5.1. Þrepakerfi fjárheimilda

Allar upphæðir eru með virðisaukaskatti (VSK), þar sem félagið er almennt ekki virðisaukaskattsskylt og getur ekki dregið innskatt frá.

Fjárhæð (m/VSK)	Hver samþykkir	Athugasemd
Undir 1.000.000 kr.	Framkvæmdastjóri	Sjálfstæð heimild
1.000.000 – 2.000.000 kr.	Framkvæmdastjóri + Formaður	Tvöfalt samþykki
Yfir 2.000.000 kr.	Stjórn	Stjórnarfundur

5.2. Framkvæmdaráð og fjárheimildir (20. gr.)

Framkvæmdaráð getur samþykkt brýn útgjöld undir viðmiðunarfjárhæð sem stjórn setur. Útgjöld yfir viðmiðunarfjárhæð krefjast alltaf stjórnarfundar.

5.3. Nánari útfærsla

Sjá A3.1 Fjármálastefna fyrir nánari útfærslu á fjárheimildum, þar á meðal verkferla, skráningarkröfur og undantekningar.

6. Ákvarðanir aðalfundar

6.1. Einkaréttindi aðalfundar

Eftirfarandi ákvarðanir getur aðeins aðalfundur tekið:

6.1.1. Samþykkt ársreikninga og ábyrgðarleyfi (10. gr.) — Ársreikningar skulu lagðir fyrir aðalfund til samþykktar. Samþykkt ársreiknings er forsenda þess að stjórn sé veitt ábyrgðarleyfi á fjármálum liðins árs.

6.1.2. Kosning stjórnarmanna (10., 13. gr.) — Fimm opin stjórnarsæti eru kosin á aðalfundi. Tilnefningar í pólitísk sæti eru staðfestar af aðalfundi. Þrír varamenn eru kosnir í röð.

6.1.3. Lagabreytingar (11. gr.) — Allar breytingar á samþykktum þurfa samþykki þriggja fjórðu hluta (3/4) greiddra atkvæða. Breytingar á kjarnaákvæðum þurfa samþykki fjögurra fimmtu hluta (4/5), sbr. kafla 4.1.

6.1.4. Slit félagsins (27. gr.) — Slit félagsins þurfa 3/4 meirihluta aðalfundar.

6.2. Tillögur til aðalfundar (11. gr.)

Tillögur til aðalfundar skulu berast stjórn skriflega eigi síðar en tveimur vikum fyrir aðalfund. Tillögur til lagabreytinga skulu berast þremur vikum fyrir aðalfund.

7. Ákvarðanir stjórnar

7.1. Valdsvið stjórnar (19. gr.)

Stjórn fer með æðsta vald milli aðalfunda og ber ábyrgð á: Stefnumótun og framkvæmd markmiða. Fjármálum og samþykkt fjárhagsáætlunar. Ráðningu og uppsögn framkvæmdastjóra. Eftirliti með starfsemi. Samþykkt nýrra félagsmanna. Stofnun nefnda og starfshópa (21. gr.).

7.2. Sérstakar ákvarðanir stjórnar

Stjórn tekur sérstaklega ákvarðanir um: Fjárhagslegar skuldbindingar félagsins yfir 2.000.000 kr. Kaup, sölu eða veðsetningu eigna. Samstarfssamninga við aðra aðila. Opinberar yfirlýsingar í nafni félagsins.

8. Framsal valds

8.1. Heimild til framsals

Stjórn getur framselt tilteknar heimildir til framkvæmdastjóra eða nefnda með formlegri ákvörðun.

8.2. Skilyrði framsals

Framsal skal: Vera skriflegt og skráð í fundargerð. Skilgreina nákvæmlega hvaða heimildir eru framseldar. Tilgreina takmarkanir og skilyrði. Tilgreina tímalengd ef við á.

8.3. Takmarkanir á framsali

Framsal leysir stjórn ekki undan ábyrgð. Stjórn ber alltaf endanlega ábyrgð á öllum ákvörðunum sem teknar eru á grundvelli framseldra heimilda. Stjórn getur afturkallað framsal hvenær sem er.

8.4. Heimildir sem ekki má framselja

Eftirfarandi heimildir eru ekki framseljanlegar: Ráðning eða uppsögn framkvæmdastjóra. Samþykkt fjárhagsáætlunar. Stefnumarkandi ákvarðanir. Gerð ársreiknings.

9. Neyðarákvarðanir

9.1. Brýnar ráðstafanir

Ef brýn ráðstöfun þolir ekki bið ákvarðana stjórnar getur framkvæmdastjóri gripið til aðgerða — en skal tilkynna stjórn þegar í stað.

9.2. Skilyrði

Neyðarákvörðun er aðeins réttlæt看leg ef: Ráðstöfunin þolir ekki bið þar til stjórnarfundur getur fjallað um málið. Töf myndi valda verulegu tjóni á félaginu eða hagsmunum þess. Ekki er hægt að kalla saman stjórnarfund í tæka tíð.

9.3. Tilkynningarskylda

Framkvæmdastjóri skal tilkynna stjórn þegar í stað eftir neyðarákvörðun. Tilkynning skal innihalda: Lýsingu á ákvörðuninni. Rökstuðning fyrir því að ákvörðun þoldi ekki bið. Fjárhagslegar afleiðingar ef við á.

9.4. Eftirmat

Stjórn skal fjalla um neyðarákvörðun á næsta stjórnarfund og meta hvort hún hafi verið réttlæt看leg. Þetta skal skráð í fundargerð.

10. Skráning ákvarðana

10.1. Fundargerð stjórnarfunda (19. gr.)

Í fundargerð skal færa: Dagskrárliði sem fjallað var um. Frambornar tillögur. Ákvarðanir sem teknar voru. Úrslit atkvæðagreiðslna. Hagsmunaárekstra sem tilkynntir voru (22. gr.).

10.2. Undirritun og sending

Fundargerð skal send stjórnarmönnum innan tveggja vikna frá fundi.

10.3. Fundargerð aðalfundar (11. gr.)

Fundargerð aðalfundar skal innihalda sömu upplýsingar og fundargerðir stjórnarfunda, auk úrslita kosninga. Hún skal undirrituð af fundarstjóra og fundarritara og gerð aðgengileg félagsmönnum.

11. Stofnunaráfangi — sérákvæði

11.1. Skilgreining (28. gr.)

Stofnunaráfangi = fyrstu 24 mánuðir frá stofnun félagsins.

11.2. Bráðabirgðastjórn (28. gr.)

Á stofnunaráfanga: Stofnendur mynda bráðabirgðastjórn (3–5 manns) sem fer með vald stjórnar. Bráðabirgðastjórn hefur heimild til að fylla stjórnarsæti og allt að þrjú varasæti fram að fyrsta aðalfundi; skipanir þessar falla úr gildi á fyrsta aðalfundi. Bráðabirgðastjórn skal boða til fyrsta reglulega aðalfundar innan 12 mánaða frá stofnun.

11.3. Uppsögn framkvæmdastjóra á stofnunaráfanga (28. gr.)

Til uppsagnar framkvæmdastjóra á stofnunaráfanga þarf samþykki þriggja fjórðu hluta (3/4) stjórnar. Ítarlegri vernd framkvæmdastjóra á stofnunaráfanga (uppsagnarfrestur, aðlögunartími o.s.frv.) er skilgreind í ráðningarsamningi framkvæmdastjóra.

11.4. Aðildarboð til ungmennasamtaka (29. gr.)

Innan 14 daga frá stofnun skal stjórn: Senda formlegt aðildarboð til ungmennasamtaka allra stjórnsmálaflokka. Setja 14 daga frest til að svara. Öll ungmennasamtök sem samþykkja aðild innan frests hafa jafnan rétt.

11.5. Ráðgefandi hlutverk stofnenda (29. gr.)

Stofnendur félagsins skulu hafa ráðgefandi hlutverk gagnvart stjórn í 10 ár frá stofnun. Stjórn skal leita álits stofnenda á meiri háttar ákvörðunum. Álit stofnenda er ekki bindandi. Stofnendur hafa rétt til að sitja stjórnarfundum sem áheyrnarfulltrúar (án atkvæðisréttar) á stofnunaráfanga.

11.6. Eftir stofnunaráfanga

Eftir stofnunaráfanga (24 mánuði) fer um uppsögn framkvæmdastjóra samkvæmt almennum reglum — þ.e. samkvæmt 23. gr. og ákvæðum ráðningarsamnings.

Viðauki A: Ákvarðanaflokkur — heildartafla

STJÓRN

Tegund ákvörðunar	Þröskuldur	Heimild	Athugasemd
Almenn ákvarðanir	Einfaldur meirihluti	19. gr.	
Jafntefli	Formaður ræður	19. gr.	Úrslitaatkvæði
Útgjöld 1M–2M kr.	Framkv.stj. + Formaður	A3.1	Tvöföld samþykkt
Útgjöld yfir 2M kr.	Stjórn	A3.1	Stjórnarfundur
Uppsögn framkv.stj. (eftir stofnunaráf.)	Einfaldur meirihluti	23. gr.	
Uppsögn framkv.stj. (á stofnunaráf.)	3/4	28. gr.	
Hafna tilnefningu	Einfaldur meirihluti	13. gr.	

ADALFUNDUR

Tegund ákvörðunar	Þröskuldur	Heimild	Athugasemd
Almenn ákvarðanir	Einfaldur meirihluti	11. gr.	
Lagabreytingar (almennar)	3/4	11. gr.	Sbr. 14. gr. laga nr. 110/2021
Breytingar á kjarnaákvæðum	4/5	11. gr.	2., 3., 13., 14., 27. gr. og kjarnaákvæðagreinin
Slit félagsins	3/4	27. gr.	

FRAMKVÆMDARÁÐ

Tegund ákvörðunar	Þröskuldur	Heimild	Athugasemd
Málefni innan heimilda	Einfaldur meirihluti	20. gr.	
Útgjöld undir viðmiðunarfjárhæð	Einfaldur meirihluti	20. gr.	
Útgjöld yfir viðmiðunarfjárhæð	ALDREI	20. gr.	Krefjast stjórnarfundar

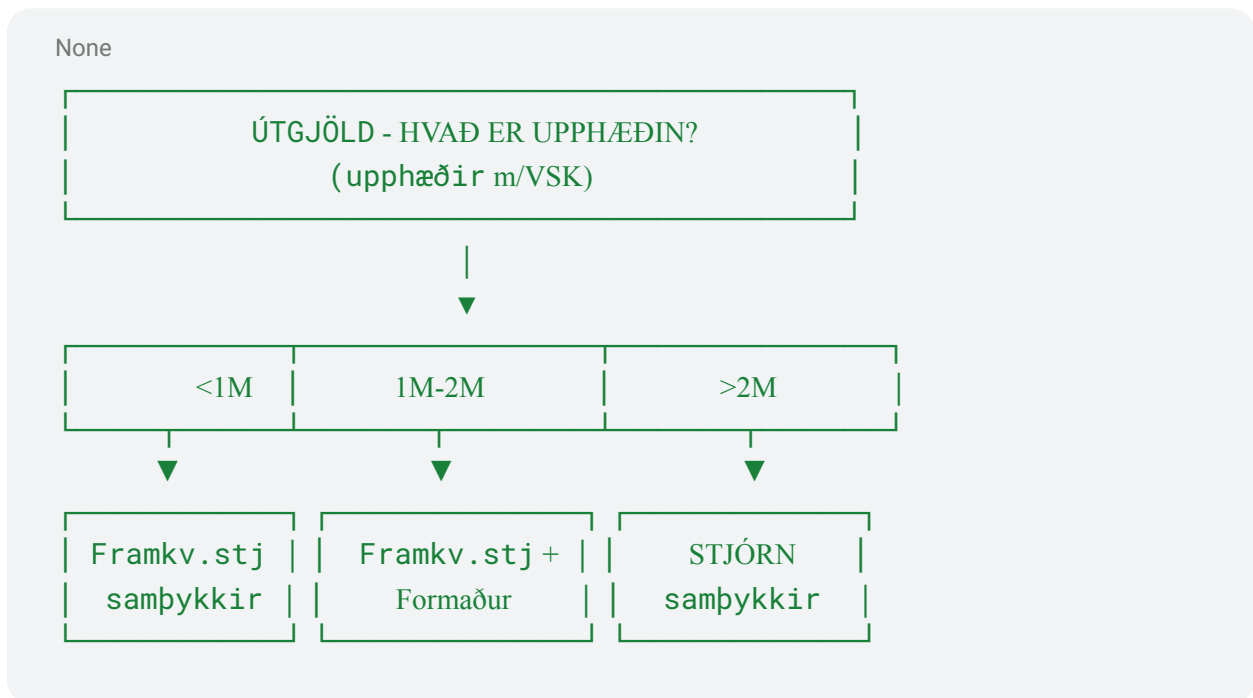
FRAMKVÆMDASTJÓRI

Tegund ákvörðunar	Þröskuldur	Heimild	Athugasemd
Útgjöld undir 1M kr.	Sjálfstæð heimild	A3.1	

Daglegur rekstur	Sjálfstæð heimild	23. gr.	Ekki óvenjulegt
Ráðning starfsfólks	Innan fjárh.áætl.	23. gr.	
Neyðarákvarðanir	Tilkynna þegar í stað	Kafli 9	Ef þolir ekki bið

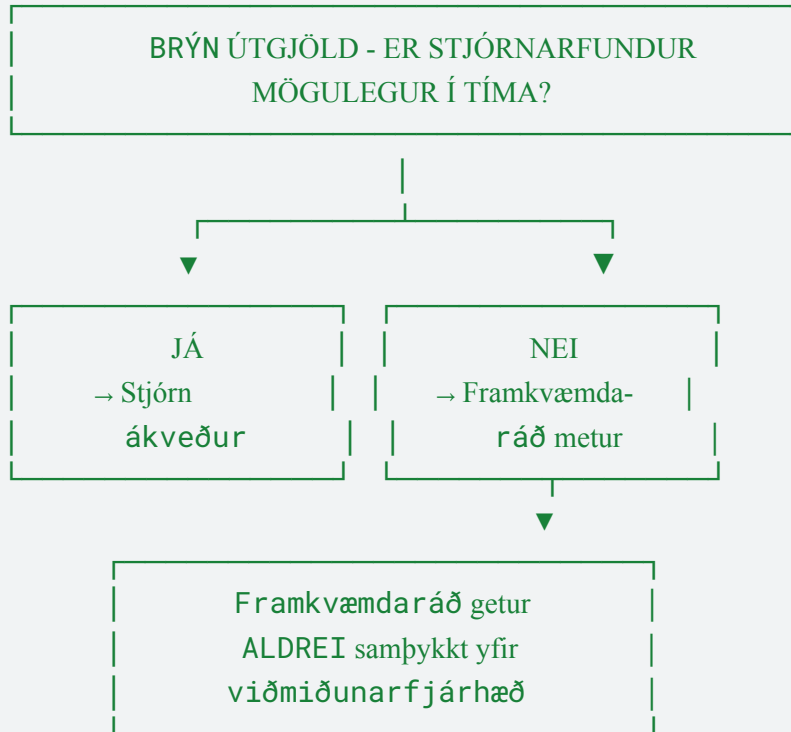
Viðauki B: Verkflæðirit

B.1. Fjárhagsákvörðun

B.2. Brýn útgjöld milli stjórnarfundu

None

B.3. Mermaid kóði

mermaid

None

flowchart TD

A[Útgjöld] --> B{Hvað er upphæðin? — m/VSK}

B -->|< 1M| C[Framkvæmdastjóri samþykkir]

B -->|1M-2M| D[Framkv.stj + Formaður]

B -->|> 2M| E[Stjórn samþykkir]

F[Brýn útgjöld milli fundu] --> G{Stjórnarfundur mögulegur?}

G -->|Já| H[Stjórn ákveður]

G -->|Nei| I{Undir viðmiðunarfjárhæð?}

I -->|Já| J[Framkvæmdaráð samþykkir]

I -->|Nei| L[VERÐUR AÐ BÍÐA STJÓRNARFUNDAR]

— Lok skjals A2.3 — Samþykkt af stjórn: [Dagsetning]

BREYTINGASKRÁ

Útgáfa	Dags.	Lýsing
1.0	Des. 2025	Upprunalegt skjal
2.0	Des. 2025	Uppfært til samræmis við samþykktir (A2.1 v2.0)
2.1	Des. 2025	Uppfært til samræmis við samþykktir (A2.1 v2.1): Ný 24. gr. Framkvæmdaráð, greinatilvísanir uppfærðar, viðmiðunarfjárhæð í stað tiltekinna fjárhæða fyrir framkvæmdaráð
3.0	Mars 2026	Uppfært til samræmis við samþykktir (A2.1 v3.0): Allar greinatilvísanir uppfærðar. Skörun við A2.2 fjarlægð — vísar nú í A2.2 fyrir hlutverkalýsingar framkvæmdaráðs og framkvæmdastjóra. Lagabreytingaþröskuldur leiðrétt: 2/3 → 3/4 (11. gr., sbr. 14. gr. laga nr. 110/2021). Nýr kafli um kjarnaákvæði og 4/5 þröskuldur (11. gr.). Atkvæðisréttur aðildarfélaga leiðrétt: 2 → 1 atkvæði (5. gr.). Fjöldaskráningarvarnir bætt við (5. gr.). Fjárheimildir uppfærðar: 500k → 1M kr. þröskuldur framkvæmdastjóra. Upphæðir tilgreindar með VSK. Uppsagnarvernd á stofnunaráfanga: 2/3 → 3/4 (28. gr.). Aðildarboð: 60+30 → 14+14 dagar (29. gr.). A2.5 og A2.6 bætt við skjalatengslin. Hagsmunaárekstrakafli stytur — vísar í A2.4.